

Elio Pelzers

Ken je de Mijnstreek

Zuid-Limburgse geschiedenis in 251 vragen

W BOOKS

GEOLOGISCHE OVERZICHTSKAART VAN ZUID-LIMBURG

(KWARTAIER AFGEDCKT)

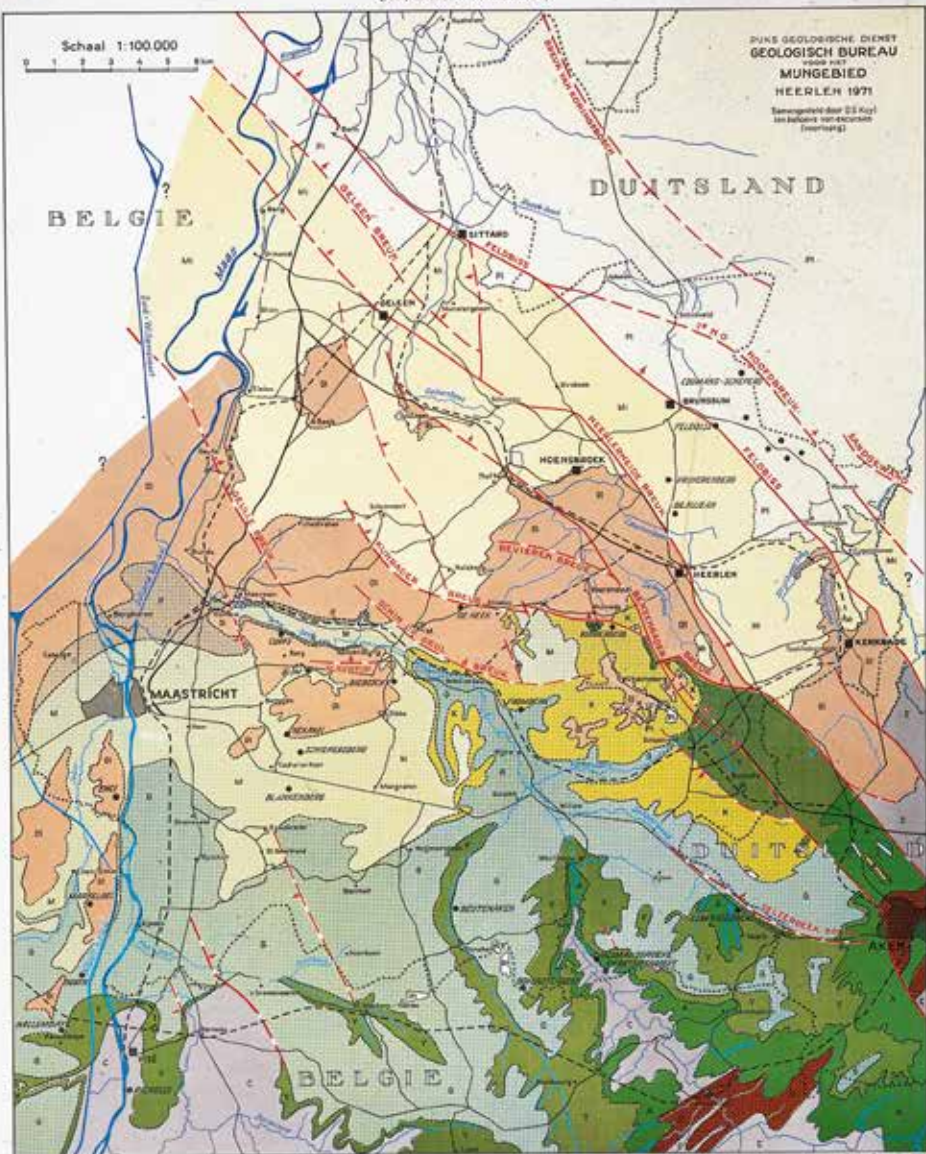
Schaal 1:100.000

DUITSLAND

PUNTS GEOLOGISCHE DIENST
GEOLOGISCH BUREAU
Voor het
MUNDEBIED
HEERLEN 1971

Samengesteld door E.J. Kijl
in het kader van de studie
(overleg)

LEGENDA

Met gebruikmaking uitgegeven van F.3 van Kromhout, 1968, 8.2.1.1. Kijl en W.F. de Krijger, 1967, 8.2.1.1.1. Kromhout, 1968, en 8.2.1.1.1. Kijl, 1968.

KAEENOZOÏCUM	P PLIOCEEN	klein, zand, grind	MESOZOÏCUM	M MAASTRICHTSE KALK	grofftervorige kalk met roestkleurige PURMERSE KALK, afwisselend met leem en zandsteen	PALAEOZOÏCUM	C CARBOON	afwisselend in laagtervorige aandelen met plantenresten en/of kalksteen
	M MIOCEEN	Zand en klei met afwisselende		S SUSPENSIE KALK	Spiegelvorige kalk met roestkleurige, glanzende kalk en mergel		D DEVOON	glimmerkleurige en kwartsdragers, zandsteen
	O OLIGOCEEN	glimmerkleurige zandsteen met enkele kleibanden		B BOVEN KRIT	WALDES BREDENKAMP, glanzende leemsteen afwisselend zand, plantendrijfs kalksteen		— (dotted)	afwisselend
	E PALEOCEEN	grofftervorige kalken		A AAKES DOND	zandsteen afwisselend met grofftervorige kalken		— (dashed)	afwisselend

— (solid)	afwisselend	— (dotted)	afwisselend
— (dashed)	afwisselend	— (dotted)	afwisselend
— (dotted)	afwisselend	— (dotted)	afwisselend
— (dotted)	afwisselend	— (dotted)	afwisselend

Elio Pelzers

Ken je
de Mijnstreek

Zuid-Limburgse geschiedenis in 251 vragen

Inleiding	6
Vragen	
Geschiedenis algemeen	9
Mijnbouw	23
Economie	31
Natuur en landschap	39
Steden	49
Dorpen	61
Grenzenloos	73
Antwoorden	
Geschiedenis algemeen	84
Mijnbouw	100
Economie	110
Natuur en landschap	120
Steden	134
Dorpen	150
Grenzenloos	164
Puntenscore	174
Illustratieverantwoording	176
Colofon	176

Inleiding

6 Hoewel in de Zuid-Limburgse Mijnstreek veel industrieel erfgoed is weggevaagd, is de invloed van de mijnhistorie op stad en platteland merk- en zichtbaar. De regio is behoorlijk verstedelijkt, de industriële skyline van DSM - als opvolger van de Staatsmijn Maurits - vanaf veel locaties goed zichtbaar en Parkstad ontworstelt zich langzaam aan de traumatische gevolgen van de mijnsluitingen. Het verleden van de mijnindustrie wordt weer omarmd (2015 was het Jaar van de Mijnen). Ondanks de opruiwoede na de mijnsluitingen zijn op verschillende locaties nog wel enige mijnmonumenten, mijnmusea (Nederlands Mijnmuseum Heerlen, Continium Kerkrade), bouwwerken en relictten (voormalige mijnwerkerskerken, koloniën, kantoorgebouwen, mijnspoordijken enz.) uit de mijnperiode te vinden. Toeristen en recreanten onderschatten de Mijnstreek vaak. Wandelaars kiezen veelal voor het Heuvel- of Mergelland, maar ook in de Mijnstreek zijn mooie wandelplekken te vinden, zoals de Wanenberg, Schinveldse Bossen, Brunsummerheide en het Geleenbeek- en Wormdal. Het wemelt er van de kastelen, adellijke huizen, pittoreske dorpen en monumenten. Maar ook zijn er allerlei innovatieve initiatieven om de streek aantrekkelijk te maken. Zelfs bewoners van de Mijnstreek hebben soms geen idee welke schatten hun regio te bieden heeft. Een internationale conventie in de VS riep Parkstad in 2016 uit tot beste toeristische bestemming ter wereld. Tijd voor toeristen en bewoners om hun kennis van de regio te testen, te vergroten en er meer van te gaan genieten. De Mijnstreek is meer dan alleen een krimpregio. Het borrelt en bruist er.

Wat is de Mijnstreek precies?

De regio die tegenwoordig de Mijnstreek wordt genoemd is groter dan de vroegere Mijnstreek. Dit komt door verschillende gemeentelijke herindelingen. In dit quizvragenboek gaan we uit van de huidige Mijnstreek. De volgende gemeenten maken deel uit van de regio: Beek, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Sittard-Geleen, Simpelveld en Stein. De gemeenteraden van Nuth, Onderbanken en Schinnen hebben stappen gezet om per 1 januari 2019 te fuseren tot één gemeente. Heerlen en Landgraaf denken nog na over een mogelijke samenvoeging. In dit boek is daar niet op vooruitgelopen. Zie voor de geografische afbakening van de Mijnstreek ook vraag 1.

Toets je kennis van de streek

Wie voelt zich een connaisseur van de Mijnstreek? Wie durft zichzelf aan de tand te voelen over deze streek met zijn bewogen verleden? Pak de handschoen op en toets je eigen kennis van de Mijnstreek. Of neem anderen de maat over dit Zuid-Limburgse gebied. Wanneer je de competitie niet prettig vindt (of niet aan durft), kun je er een gezellig spel van maken. De nadruk van de vragen ligt op de (recente) geschiedenis van de regio. Maar ook natuur en landschap, her en der enkele actuele onderwerpen en grensoverschrijdende zaken komen langs. Zelfs de oudheid is niet vergeten. Wist je dat een geboren Hoensbroeker Limburg op de natuurhistorische kaart zette? Wist je dat sommige plaatselijke geestelijken bergen wisten te verzetten voor hun gemeenschap? Wist je dat vrijgezellen ooit massaal naar de Mijnstreek kwamen om te feesten en om voor hun rechten op te komen? Hoe komt de Keutelbeek aan zijn naam?

Hoe is dit quizvragenboek opgezet ?

Het boek telt 250 vragen, verdeeld over zeven categorieën. Eerst komen een aantal algemene geschiedenisvragen langs, gevolgd door hoofdstukken met vragen over de mijnbouw - de naamgever van de streek - en economie. We vervolgen met vragen over natuur en landschap, steden en dorpen in de Mijnstreek. We eindigen met uitstapjes over de grens, dat wil zeggen de grens van de Mijnstreek, met vragen die dicht tegen de regio of thema's uit de regio aanschurken. En soms een eindje uit de buurt liggen.

Veldweg in omgeving van Colmont

Beantwoord de vragen, die voorzien zijn van een korte inleiding, sequentieel. Kies uit een van de vierkeuzenantwoorden en noteer je antwoord. Neem vervolgens rustig de tijd om de antwoordtekst te lezen. Hou je score bij en kijk, als je alle vragen beantwoord hebt, bij de puntenscore of je een connaisseur van de Mijnstreek bent of een groentje.

Bronnen

Ik heb de informatie die ik voor het samenstellen van de vragen en antwoorden heb gebruikt hoofdzakelijk ontleend aan het werk van anderen. Internet, boeken en andere publicaties zijn voor mij onmisbare hulpmiddelen geweest. Een kleine lijst van bronnen en tips om verder te lezen heb ik opgenomen op pagina 175. Hier beperk ik me tot enkele bronnen, waar ik zeer van heb geprofiteerd: delpher.nl (de geweldige krantenbank van de Koninklijke Bibliotheek), waarin onder andere het *Limburgs Dagblad* integraal is opgenomen, en de informatieve website reijckheyt.nl, de website van Rijckheyt, de archiefdienst van de gemeenten Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Nuth, Simpelveld en Voerendaal.

Gedurende het samenstellen van dit boek heb ik inspiratie voor onderwerpen en vragen opgedaan tijdens vele wandelingen door de Mijnstreek. Daarbij maakte ik dankbaar gebruik van de fraaie wandelroutes bedacht door de maker van de wandelwebsite www.wandelgids-zuidlimburg.com, Jan Wlazlo.

Bovendien waren Peer Boselie, stadsarchivaris van de gemeente Sittard-Geleen, en Pierre Rhoen, oud-gemeentearchivaris van Zeist en afkomstig uit Limburg, inspirerende bronnen van informatie.

Geschiedenis algemeen

Abdi Rolduc

Vraag 1

De Mijnstreek bestaat uit de Oostelijke en Westelijke Mijnstreek. Het laatste gebied is dat deel van Zuid-Limburg waar vroeger de voormalige Staatsmijn Maurits het leven economisch en sociaal sterk bepaalde. Welke gemeenten vallen volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) onder de Westelijke Mijnstreek?

- a. Beek, Schinnen, Sittard-Geleen, Stein
- b. Echt-Susteren, Sittard-Geleen, Stein
- c. Beek, Sittard-Geleen
- d. Beek, Echt-Susteren, Sittard-Geleen, Stein

Vraag 2

De eerste boeren vestigden zich ruim 7000 jaar geleden in Zuid-Limburg. Zij maakten gebruik van de vruchtbare lössbodems, verbouwden graan en hielden vee. Hoe heten de vertegenwoordigers van deze eerste boerencultuur?

- a. Paleoboeren
- b. Bandkeramiekers
- c. Cro-magnonmensen
- d. Bijlkerf-boeren

Vraag 3

Dwars door Zuid-Limburg liep de Via Belgica, onder meer langs Voerendaal, Heerlen en Landgraaf. Deze Romeinse hoofdweg van meer dan 400 kilometer, die vanaf de kust naar de Rijn liep, was bedoeld voor het snel verplaatsen van legers, het doelmatig besturen van de noordelijke provincies van het Romeinse rijk en de handel. Hoe heette de Romeinse plaats die lag op de locatie van het huidige Heerlen?

- a. Coriovallum
- b. Mosae Trajectum
- c. Colonia Agrippina
- d. Atuatuca Tungrorum

Zandsteen met Romeinse inscriptie gevonden op Thermerterrein (Thermenmuseum Heerlen)

Vraag 4

De Annales Rodenses is een kroniek over de vroege geschiedenis van de abdij Rolduc. Het is de oudst bekende kloosterkroniek in Nederland. Deze kroniek wordt bewaard in de collecties van het Regionaal Historisch Centrum Limburg in Maastricht. Welke jaren beslaat de Annales Rodenses?

- a. 1004-1057
- b. 1104-1157
- c. 1204-1257
- d. 1304-1357

Vraag 5

In de 17e en 18e eeuw was Limburg een lappendeken van gebiedjes, territoria van 'vreemde' mogendheden en heerlijkheden. Onder meer gedoe en oorlogen tussen vorsten (dommen) in de middeleeuwen en daarna, de Tachtigjarige Oorlog en de Spaanse Successieoorlog hebben aan dat versnipperde beeld bijgedragen. Wie waren grosso modo de voornaamste mogendheden die in de 18e eeuw het toenmalige gebied van de Mijnstreek beheersten?

- De Spanjaarden, de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, de Fransen en de Britten
- De Oostenrijkers, de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en de prins-bischof van Luik
- De Oostenrijkers, de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en de hertog van Gulik (keurvorst van de Palts).
- De Oostenrijkers, de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, de Fransen en de Britten.

Vraag 6

Waren zij goddeloze en gewetenloze bandieten, arme sloebbers die door diefstal in hun levensonderhoud voorzagen of legendefiguren die nooit bestaan hebben en alleen figureerden in angsten van mensen? Tussen 1730 en 1780 teisterden landlopers en criminelen het Land van Overmaas en omstreken, pakweg het huidige Zuid-Limburg. Talloze processen tegen (vermeende) bandieten vonden plaats. Hoe noemden de streekbewoners deze lieden vaak?

- Ezeldrijvers
- Slangenmensen
- Korenwolven
- Bokkenrijders

Vraag 7

De Belgische afscheiding van het Koninkrijk der Nederlanden in de periode 1830-1839 worstelde in de onvrede over het religieuze, sociale en politieke beleid van koning Willem I. Het startschot voor de opstand van de Belgen tegen de Nederlanders klonk, toen in Brussel op 25 augustus 1830 de opera *La Muette de Portici* van de Fransman Daniel François Esprit Auber (1782-1871) werd opgevoerd. Welke zijde kozen de meeste gemeenten in de Mijnstreek tijdens de afscheiding?

- De Nederlandse zijde
- De zijde van de Belgische opstandelingen
- Ze wilden zich aansluiten bij Pruisen
- Ze bleven neutraal

Vraag 8

Sommigen noemden hem de 'Hendrik Conscience' van Limburg, naar de Vlaamse volksschrijver en voorvechter van het Vlaams. Hij werd in 1804 geboren in Obbicht en gold als sterk pro-Belgisch. Advocaat, leraar, maar bovenal schrijver. Veel van zijn verhalen spelen zich af in de pas tot stand gekomen provincie Limburg. Hij legde de basis voor een Limburg-imago. Hoe heet deze auteur?

- Pieter Ecrevisse
- Bertus Aafjes
- Johan Michiel Dautzenberg
- Felix Rutten

Vraag 32

Eind april 1951 vonden in de balzaal van etablissement Schiffers in Heerlen de Limburgse kampioenschappen biljarten plaats. Zes biljarters uit Nederlands zuidelijkste provincie streeden om de eerste plaats. De kampioenschappen duurden twee dagen. De toeschouwersplekken waren helemaal uitverkocht. Wie verdedigde er zijn titel?

- a. Lou van Reyen
- b. Gé Nijsten
- c. Pierre Duijsens
- d. J. Hendriks

Vraag 33

Limburgers beschouwen vlaaien als een typisch product uit hun provincie. Sommigen claimen dat dit gebak oorspronkelijk uit Weert komt. De precieze herkomst van de vlaaien blijft enigszins in nevelen gehuld. Welke echtpaar uit Thull (Schinnen) is bekend geworden door het uitgeven van Limburgse receptenboeken, waaronder de evergreens *Vlaai en ander Limburgs gebak* en *Limburgs Vlaaienboek*?

- a. Wil en Netty Engels-Geurts
- b. Truus en Sjeng Jansen-Dumas
- c. Els en Jean Houben-Cremers
- d. Sonja en Hub Raemakers-Dumarteau

Vraag 34

Verschillende Limburgse streekgerechten zijn voortgekomen uit de keuken van arme lieden. De plattelandsbevolking had het vroeger niet breed. Alle voedsel werd gebruikt, niets weggegooid. Bekende streekgerechten zijn onder meer balkenbrij (gemaakt van slachtrestproducten) en preskop (grove zult van gekookte varkenskop). Van zuurvlees (gemaakt van runder- of paardenvlees) wordt betwist of het rijke- of armeluiseten is. Ook de 'nonnevot' is een typisch streekgerecht. Wat is een 'nonnevot'?

- a. Een gefrituurde meelstrik
- b. Een vlaaipunt
- c. Limburgse oliebol
- d. Gebakken varkenspootje

Vraag 35

In 1920 richtten een groepje voetbalenthousiastelingen de voetbalclub Rhenania (Latijns voor Rijnland) in Brunssum op. Zeven jaar later veranderde de club haar naam in Sportvereniging Staatsmijn Hendrik. De voetballers speelden op het veld aan de Venweg, eigendom van de mijn. In 1936 wijzigde de vereniging, waarin veel mijnwerkers voetballen, opnieuw haar naam. Hoe ging zij heten?

- a. Voetbalclub Brunssum
- b. SV Limburgia
- c. FC Limburg
- d. Sportvereniging De Kompels

Vraag 36

In 2015 is het vrouwenvoetbal van Fortuna Sittard ondergebracht in een nieuwe club: Fortuna'54. De naam is ontleend aan de legendarische voetbalvereniging uit Geleen, een van de voorlopers van het huidige Fortuna Sittard. Wie richtte Fortuna'54 in 1954 op?

- Bouwmagnaat Leon Melchior
- Jan van Banning, burgemeester van Geleen
- Aannemer Gied Joosten
- ir. A. Hellemans, directeur van de Staatsmijnen

Vraag 37

In de jaren vijftig speelden regelmatig 'Hollandse' topvoetballers mee in Limburgse clubs, zoals Bram Appel, Frans de Munck en Faas Wilkes. Maar ook later waren er vedettes bij Limburgse clubs te vinden, die van buiten de provincie kwamen. Bij Roda JC speelde tussen 1974 en 1982 'De Lange', die naam maakte toen hij tijdens de finale van de WK-finale voor landen in 1978 in Argentinië de gelijkmaker scoorde. Wie was hij?

- Dick Nanninga
- Ruud Krol
- Dick Advocaat
- André Ooijer

Vraag 38

3FM Serious Request is sinds 2004 een goede doelenactie van radiostation 3FM in samenwerking met het Nederlandse Rode Kruis. Drie DJ's sluiten zich de week voor Kerstmis vrijwillig op in een doorzichtige ruimte, het Glazen Huis, zonder eten. Ze draaien op verzoek muziek en ontvangen daarvoor een geldbedrag voor een goed doel. Waar en in welk jaar speelde 3FM Serious Request zich af in de Mijnstreek?

- a. Heerlen, 2013
- b. Kerkrade, 2014
- c. Heerlen, 2015
- d. Kerkrade, 2016

Vraag 39

In 2012 liet de Heerlense carnavalsvereniging De Winkbülle een groot voorwerp van Wiel Knipa (1921-2002) overbrengen naar de Schelmentoren, een middeleeuwse gevangenisstoren. Tegenwoordig is de toren het hoofdkwartier van de carnavalisten. Op 16 november van dat jaar opende Knipa's dochter een speciaal hoekje voor haar overleden vader. Wie was Wiel Knipa?

- a. Een Heerlense zanger en componist
- b. Een Heerlense ondernemer en wethouder
- c. Oprichter van de Heerlense carnavalsvereniging
- d. Oud-directeur van de Oranje-Nassaumijnen

Vraag 40

De Marotte in Sittard, De Uule in Oud-Geleen, De Winkbülle in Heerlen, CCH Gebrook in Hoensbroek, De Nachuule in Nuth, KVV Alaaf Kirchroa 1936 in Kerkrade. Vrijwel ieder dorp, stad of grote wijk in de Mijnstreek heeft een eigen carnavalsvereniging. Wat kan carnaval letterlijk betekenen?

- a. Gek feest
- b. Avond voor het vasten
- c. Vaarwel vlees
- d. Drie dagen pret

Vraag 41

De Mijnstreek leverde verschillende wielrenners van naam af. Wielrennen is een populaire sport in Limburg. Vooral het heuvellandschap is in trek bij de pedaleurs. Welke renner, die etappes in de Tour de France won, is geboren in de Mijnstreek?

- a. Peter Winnen
- b. Wout Wagtmans
- c. Jan Nolten
- d. Piet van Est

Vraag 42

De Amstel Goldrace, de bekende jaarlijkse wielklassieker in het voorjaar, en het NK Wielrennen doen ook geregeld delen van de Mijnstreek aan, want hier liggen diverse pittige klimmetjes. Welke kuitenbijter ligt in de Mijnstreek?

- a. Kaffeberg
- b. Camerig
- c. Schweiberg
- d. Loorberg

Vraag 43

Oud-wethouder van de Randstadgemeente Alphen aan den Rijn Hub van Wersch verdiepte zich in het verleden van de Mijnstreek. Het resultaat van zijn speurtocht was in 2014 een 670 pagina's dikke pil met de onheilspellende titel: *Heil uit de diepte: kolen, kerk en ketterij*. Wat voor type boek schreef Van Wersch?

- a. Journalistieke non-fictie
- b. Een beeldverhaal
- c. Een historische roman
- d. Een proefschrift

Vraag 44

Limburg telt wel zo'n 140 schutterijen. Zo hebben in de Mijnstreek onder andere Doenrade, Heerlerheide, Broeksittard, Chevrémont, Obbicht, Merkelbeek, Simpelveld, Obbicht en vele andere plaatsen schutterijen. Wat was de oorspronkelijke taak van de schutterij?

- a. Organiseren van feestelijke parades
- b. Bescherming van de gilden
- c. Bewaren van rust en veiligheid
- d. Controleren van drinkgelegenheden in de steden

Vraag 45

De Belgische striptekenaar Willy Vandersteen (1913-1990) is de geestelijk vader van de stripalbumreeks Suske & Wiske. Hij tekende ook een album dat zich in de Limburgse Mijnstreek afspeelde: *De Bokkerijders*. Wanneer verscheen het eerste album onder deze titel?

- a. 1945
- b. 1956
- c. 1962
- d. 1972

Vraag 56

De Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond (NKMB) moest opkomen voor de belangen van de katholieke mijnwerkers. De geestelijkheid had een stevige hand in het bestuur van deze vakbond. Welke voorman van de NKMB riep in 1957 de mijnwerkers op tot een protestactie, een van de schaarse mijnwerkersacties in de Limburgse mijnen?

- a. Arie Groenevelt
- b. Adrianus Cornelis de Bruijn
- c. J.A. (Toon) Middelhuis
- d. F.S. (Frans) Dohmen

Vraag 57

‘Hub de Sloper’ was de bijnaam van Hub Savelsbergh, die jarenlang wethouder, locoburgemeester en raadslid in Heerlen was. Hij overleed in 2012 op 81-jarige leeftijd. Het *Limburgs Dagblad* noemde hem “Mister Heerlen” en “een van die hoge bomen die veel wind vangen”. Waaraan dankte deze politicus zijn bijnaam ‘Hub de Sloper’?

- a. Hij brak met zijn politieke partij
- b. Tijdens zijn wethouderschap werden veel oude gebouwen in Heerlen afgebroken
- c. Tijdens zijn wethouderschap brak hij met de oude politiek
- d. Het is niet duidelijk waaraan hij die bijnaam dankte

Vraag 58

De Heerlense skyline werd tientallen jaren gedomineerd door twee objecten van de mijn Oranje-Nassau I. Ze stonden voor de inwoners van de Mijnstreek symbool voor de economische vooruitgang van de 20^e eeuw en alles wat hen verbond met de mijnbouw. Beide objecten zijn gesneuveld tijdens de hevige afbraakwoede van het Heerlense gemeentebestuur en dat ging niet helemaal goed. Hoe heetten deze twee stadsbepalende reuzen?

- a. Grote Sjeng en Grote Miet
- b. Lange Hals en Lange Spriet
- c. Lange Joep en Lange Els
- d. Lange Jan en Lange Lies

Vraag 59

Na de mijnsluitingen verhuisde of stichtte de rijksoverheid tot in de jaren tachtig zo’n 25 rijksinstellingen naar of in Zuid-Limburg. De mijnsluitingen zorgden voor massawerkeloosheid. Het spreidingsbeleid van rijksoverheids-personeel kwam voort uit de noodzaak om nieuwe werkgelegenheid te creëren in het zuiden. Welke twee rijksdiensten die werden verplaatst vanuit de Randstad naar de Mijnstreek, waren de bekendste?

- a. Open Universiteit en ABP
- b. Open Universiteit en CBS
- c. ABP en CBS
- d. Geen van deze drie antwoorden is juist

Vraag 60

Dick Schaap schreef in mei 2011 in *De Groene Amsterdammer* (Alsof Limburg zich schaamde) dat de SP de grootste demonstratie uit de geschiedenis van Heerlen organiseerde. Het protest draaide om het verbeteren van de mijnwerkerspensioenen en hogere silicosevergoedingen. Wat is silicose?

- a. een longaandoening
- b. een hartaandoening
- c. een rugletsel
- d. een specifiek mijnwerkerspensioen

Vraag 61

Door de mijnsluitingen tussen 1966 en 1974 bleven diepe schachten en gangenstelsels achter. De schachten gaan honderden meters diep de grond in, soms tot wel een kilometer diep. Hoe hebben de mijnbouwers de schachten achtergelaten?

- a. De schachten werden gewoonweg achtergelaten
- b. De schachten werden volgestort met huisvuil
- c. De schachten zijn dichtgemaakt met mergel
- d. De schachten zijn gedicht met beton en vulstenen

Vraag 62

Op 17 december 1965 vond de legendarische redevoering van Joop den Uyl, minister van Economische Zaken, plaats in de Stadsschouwburg van Heerlen. Hij kondigde aan dat de mijnen binnen tien jaar dicht moesten. Wat was geen reden om de Limburgse mijnen te sluiten?

- a. Concurrentie van goedkope Amerikaanse kolen
- b. De vondst van goedkoop aardgas bij Slochteren
- c. Het toenemend gebruik van aardolie
- d. Vervuiling door steenkool

Vraag 63

Drie jaar nadat de laatste mijn haar deuren sloot kreeg Limburg in 1977 een daadkrachtige Commissaris van de Koningin. Vele tienduizenden mijnwerkers en anderen hadden hun baan verloren. De Mijnstreek zat in zak en as. Nieuwenhagen waar hij geboren was, liet aan de pers weten trots te zijn op zijn benoeming. Hoe heette deze gouverneur?

- a. Frans Houben
- b. Charles van Rooij
- c. Sjeng Kremers
- d. Emile Mastenbroek

Vraag 64

De mijngebouwen zijn na de mijnsluitingen bijna allemaal met de grond gelijk gemaakt. Dat geldt niet voor een andere deel van het mijnindustriële erfgoed: de mijnarchieven. Waar zijn de bedrijfsarchieven van de Staatsmijnen in Limburg terecht gekomen?

- a. In het Nationaal Archief in Den Haag
- b. In het Regionaal Historisch Centrum Limburg
- c. In de gemeentearchieven in de Mijnstreek
- d. In een speciaal opgericht Mijnarchief in Kerkrade

Vraag 65

Marcia Luyten won in 2016 de Brusseprijs voor het beste journalistieke boek. De jury vond dat de schrijfster op "bewonderenswaardige wijze het persoonlijke verhaal ... met het grotere maatschappelijke verhaal van de Limburgse mijnstreek heeft verbonden". Het boek verscheen bij de gerenommeerde uitgeverij De Bezige Bij. Hoe luidt de titel van het prijswinnende boek?

- a. *Onder de rook van de mijn*
- b. *Het zwarte goud bleek wit*
- c. *De mijnen groeven diep*
- b. *Het geluk van Limburg*

Uitgave
WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
www.wbooks.com

Tekst
Elio Pelzers

Vormgeving
Richard Bos, Wergea

Dit boek kwam mede tot stand dankzij een bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg.

© 2017 WBOOKS

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2017.

ISBN 978 94 625 8231 6
NUR 693

Illustratieverantwoording

De foto's in dit boek zijn gemaakt door Elio Pelzers, behalve Continium Discovery Center p. 2; Eveline Eijkhout p. 79, p.140, p.175 ; Nationaal Archief p. 19, 89, 93, 96; Regionaal Historisch Centrum Limburg p. 22/23, 29; Sociaal Historisch Centrum voor Limburg p. 30/31; Carel van Gestel p. 33 ; archief WBOOKS p. 66; Nederlands Openluchtmuseum p. 81; Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed p. 85.

Hoe goed ken jij de Mijnstreek?

Het bruist en borrelt in de Mijnstreek. Een internationale conventie in de VS riep Parkstad zelfs uit tot beste toeristische bestemming ter wereld. In de Limburgse Mijnstreek is veel industrieel erfgoed weggevaagd, maar de invloed van de mijnhistorie op stad en platteland is nog steeds zicht- en voelbaar. Toeristen en recreanten onderschatten de Mijnstreek vaak. Sinds enkele jaren omarmen velen het verleden van de mijnindustrie weer. De Mijnstreek is meer dan alleen een krimpregio.

Test je kennis van de Mijnstreek! Hoeveel weet jij van deze streek met zijn voor Nederland unieke en onthutsende verleden? Kom meer te weten over de geschiedenis, het landschap, de natuur en grensgevallen van de Mijnstreek. De 250 vragen in dit boek schieten alle kanten uit. Er is bijna geen hoekje in de regio waarover geen vraag wordt gesteld. Ken je de Mijnstreek is een uitdaging voor jezelf of als gezelschapsspel, maar ook als feitjesboek voor in de luie stoel of op het nachtkastje voor het slapengaan.

